

An Stoc

Tomár ó máille dá cup i n-eagar.

leabhar I. uim XI.

aibreán, 1919.

dá piginn a luac.

An Saoḡal.

Saoirse.

Sa mbliadain 1782, nuair a bhí Sárana las tair éir cogair Meiriceá, glac Éireannais forlámair na hÉireann eucu péim, agus bhí dail ar bun i mBaile Átha Cliath a raib comairle aici ar an pioḡaict go hiomlán. Is as an dail rin bhí an dligeas a ceapad don tair go léir, agus is aici bhí cúirai ceannairgeada agus tráctála roir Éire agus na réigiúim coimhigeada a réirdeac agus a réirad. Níor fás Sárana an dail rin ar bun ac oet mbliadna deas agus níor fás pí de cumact aici an fad rin péim don gnota de iat a déanam. Dá laḡad acap dá raib an dail ar bun méaduis tráctáil agus ceannairgead na hÉireann go hiontaca supb é rin a cúir rḡanpad ar Sárana go raead Éire 'un corais uirí péim. Mar nil don pioḡaict ar dpuim an domam is mó a bfuil raibdear ná iol-maitear mnti ó ceap ná Éire ac amám go bfuil an maitear rin go riorraide dá dórtad amac i Sárana agus is na réigiúim coimhigeada. Agus do réir mar tá an t-iol-maitear dá dórtad tá fuil na hÉireann dá leanamant anonn. D'fás rin Éire bánuigte, san raibdear, san iol-maitear, agus san lúit ná lácar mnti péim.

Airgead.

Ac nil don cadair pa rior-caomead ná pa rior-caarid. An muntir atá imigte ar Éirinn cuirpeamur cead plán leo agus gurdeamur Dia iat a cup oirí is na pioḡaicta a bfuil raib ionntu. An t-airgead agus an t-iol-maitear atá imigte cuirpeamur a teact dá foirdear. San áit a raib an méir rin tá tuilleam—dá mb'fíorir a comneal. Airgead a gñior airgead, veir raib. Dá gcuirí airgead na hÉireann as obair i nÉirinn éumneadac tuilleam airgí tair air. Dá laḡad acap ó cuirpead dail na hÉireann ar bun tús pé aḡar na n-Éireannac ar a tair péim. tús pé mipead do doame a gcuir airgí a cup as obair i n-Éirinn. Tá pé tair am pur éigin a déanam a deapad raotru do na doame agus a deapad mait don tair. Maroir leir an méir airgí atá is na daimceanna tá a bunáite a' duit as obair is na tiorra coimhigeada. Nil pé rin a' déanam don maitear do dume ar bit ra tair ac don té a bfuil pé aige pa mbaine agus deasán do rin péim. Tá comairleada Sárana a' bnat dá ficead milliún punt airgí a éumnu ar Éirinn i mbliadna agus a tabairt leo anonn. Tá raib a' raib leo péim ran áit a bfuil an méir rin go bfuil tuilleam agus na rḡapra raib le hÉirinn go ceann acap bis eile. Ni hiao a cuirpear don ceo ar bun i nÉirinn a láirpedeap an tair. Is fearr leo las i agus i deit pá n-a gcuir. Dá rorairgead Éire a' láirpú nil fíor cén bail a cuirpead pí ar a cuir airgí ná ar a cuir talman.

A Comairead.

Ni hé amám go bfuil an dá ficead milliún punt as imteact i mbliadna ac tá pé as imteact go riorraide agus tuilleam le n-a corir. An té a d'fearpad an méir rin airgí a comneal i bfuir cuirpead pé bail móir ar an tair. Is fear é a deapdeac comneam uair. Nil dume pa tair náir móir do a duit do comneam do agus bu móir an céim doir an enap móir rin airgí a comneal an uair rin péim. Nil fíor agaimn ceapó é milliún punt ná don tuairim ná amuit agaimn do. Is mait an fear a raotruad cead punt pa mbliadain ar a raige lae. Cuir eile fear ran oileán le céile roir boet agus raibdeir agus irdeac le céile ni raotruada gac don fear acu tair cead go leir punt. Dá péir rin, níor móir pé mite agus pé cead fear leir an milliún punt a raotru pa mbliadain. Sin, mar dóis de, dá cead go leir mite fear a deit as obair moe is mait le cior Sárana ar Éirinn, pé rin, leir an dá ficead milliún punt a comneal iocta agus san don ceo dá báir a deit acu péim. Nil dá báir acu ac a gñama a deit ceaplaigte agus a gcuir alluir a deit túsca. Tá gac uile fear pa tair dá hoc do péir mar tá pur aige. Tá fear na gcuirac agus na mbeir-deac a' rḡapad le n-a cuir as iarrad a hoc. Tá fear an tiorra agus fear an órta a' glacad airgí eucu irdeac ar a gcuir eapad nó ar a gcuir oir i an cuir is mó de as imteact anonn arir ma cior-cám as 'maḡaltar Sárana. Tá muntir na hÉireann ina rḡlábuidte mait agus tá raib as obair ar an noitceall agus beir go lá a mbair agus ni dóir péim a raear don ceo dá ndéanra raib i dcairde fad 'r beir an tair peo ceangaitte le Sárana.

Sḡarad.

Is mait a d'iocpad pé Éireannais an ceangal rin a rḡaoilead. Dá ndéanad ni bead neap na tair dá dórtad amac mar atá, agus an t-airgead agus an t-iol-maitear atá anoir as imteact san fillead ndéanpad pé bun doir le iat a cup oirí ma d'oir péim. Nil don loet as Éireannais ar Sárana ac go bfuil pí a' duit roir iad agus iat. 'Sin é an loet ceadna a fuair Státaí Meiriceá uirí cead go leir bliadain ó pom nuair a rḡap raib léi. Murab fuil ponn ar Sárana an ceangal a rḡaoilead cairpear i a cup anuair. Ni móir i cup pa puot a gcuir pé a rḡaoilead nó pa gcuir go rḡaoilpí an ceangal uair péim. Deapra dume anoir sup pánae an pur do muntir na hÉireann a deit as iarrad Sárana a tabairt anuair mar nae raib pí apuam com láirpí is tá pí anoir.

Is fíor rin ac mar dtabairt an pean-pann: "Nuair is docta leo a mbliat 'Sead fearpad oirí lean-érad."

Connam.

Du mait linn a deit a' camt air ac le n-a déanam cairpear connam a páḡal. Nil don cadair a deit as iarrad go leor oirpe a déanam ar deasán conanta. Mar tá raibdeac agaimn, an pur atá le déanam is mait is pí a déanam. Tá tuilleamur

na milliún punt air agus ni hobair dume é ná obair cead ac obair na tair pé céile. Cairpear connam na nḡaeacal a tabairt le céile ina éadan agus ni connam las é an méir rin péim. Mur mbead don piginn amám dá báir ndéanpad a noitceall agus pinneadac ceana é do ponn Éire a tabairt raor, plán. Támis pé pa raogal sup cuir an Sáranae rḡapad agus d'oir ar Clainne Saedacal ar pur an domam móir. Ac rḡapad ná laḡad níor cuir pé ar an nḡad acá acu d'Éirinn. Ni hionann pur ar bit, adeir raib, agus gac na gñam. Cairpe gac uile Saedacal acu an enám a lúbad mar mian leir iat a peiceal ar Éirinn le n-a beo péim. Cairpe Saedil na hÉireann a gcuir pinne a déanam agus is artu atá mungim agaimn anoir agus ar an bfuil mait Éireannais atá is na réigiúim rḡapra. Go pí an té a bfuil gacal aige i Meiriceá cuirpead pé iat oirí a gcuir a déanam ar pon na hÉireann. Go d'ipeac mar péir an Sáranae pioḡaicta an domam i n-aḡar na rḡapmáinne réirdeac Éire pioḡaicta an domam i n-aḡar Sárana i péim. Má tá ceap as Éirinn ni raib as Sárana ac a rḡaile

Teine a fadóir.

Du móir an cumar an méir rin a déanam ac nuair a cuirpear pobal móir doame a neap agus a gcomairle i gceann a céile agus nuair a oirpedeap raib go buan, tumeanta le d'oirdeac is mait an cuir a fearpad raib a cup ar páḡal. Má cair-nigeann Saedil le céile geobra raib connam. Ainneom go bfuil blac fíor ar Sárana taob muis tá pí fadac go mait

Tabair an tús don muntir

A bfuil fuagrad acu sa

: : : : : STOC. : : : : :

taob irig. Tá pí réirdeac pur go fíor le leirdeac agus le móir-cuir agus le gairse ac is fearr go d'uite na cora uair. Cuair pí tair a neap leir an gcuir. Gñocuis pí b'fíorir é ac le n-a gñocacan éair pí a móir-pioḡaict ó céile. Tá an iomarca roir láma aici. Nil an t-mneall cogair as obair mar bhí. An cogair peo atá Sárana tair éir a gñocacan. dóis pé mntim na ndoame dá nḡota. Cuir pé roir an boet agus an raibdeir. Cuir pé roir na ceannairde móra agus a gcuir trácta agus ceannairgeada. Cuir pé roir rḡatám na himpireada agus Sárana i péim. Mur rocuirgeap go luac é cuirpe pé roir an Sáranae agus a páirde. Dá ndéanad Sárana a leap b'fearr bí a deit péir le hÉirinn ná tuilleam riorraide a tairmunt uirí. Ac is docta nae léi an ceap a déanam agus go leir pé an tiorra 'un cinn. D'adpuidgead Ruairí Mac Earmuinn, beannaet de le n-a anam, supb i Éire an cead pioḡaict a cuir Sárana fíor, agus supb i a épiogad pa deirdeac i. An teine a d'fearpí rḡeap agus a euallact ceatir nó cúis de bliadanta ó pom ni cuirpear ar i go mbí raorpe na hÉireann ar páḡal

Seachain an t-OL.

An té a racad ar fud na tíre mhóir, agus a carpaide i mbaile mhór, go móir-móir lá donais nó maraigh, bearrad ré faoi deara gur beas dume ar bit a d'feicead ré ar meirge. Is maic an rgeal é seo agus ip-pó-maie fad ip maippear ré, ac ná ceapad dume ar bit go maippe ré i gcóinnuidé. Séaró ip cionntroicair leir pa trác i lár, go bfuil gac rópó óil com d'asor, agus gur beas dume, murb fuil dume réim nó reachtáin ann, a béar i n'oon an oipead a ól agus go mbéid aicne óil air. Roime seo b'féidir le dume out irteac i rteac-órta, agus dá mbead cúpla rilling i n-a póca aige, tiocfad leir teacé amac "maic go leor," ac anoir ip ar éigin a seobfa flucad do déil ar do cúpla rilling.

Tá paill breag anoir as luic na mearar-daéta, le n-a gcúir a neartú agus a cup ar aghaid má ghnionn riad é, agus dá bfuas-raigti cat ar an olacán anoir, agus na doime a teasars, ní bfuigead ré gheim ar an tír aipit go deo mar bí aige uipit ceana.

Má tácar le teasars den tróir seo a tabairt do na doime, ip nuair atá dume ós an t-am ip fearr aige. Tá reannmóir agus léigeaéta le haigad doime fára ceap go leor ina mbealac réim, ac ip annam a deapad riad aip ar fean-pócaire a bfuil a faogal caite aige—nó an cúir ip fearr de ar cuma ar bit—le ól agus le clampar. Is fíor-annam a gni-tear aip ar dume den tróir rin. B'féidir go dtógfead ré geall i n-aghaid óil nuair a clumpead ré reannmóir a rann-pócaid an t-anam ar, agus go n-abrócad ré leir réim nac mblairpead ré de aipit go lá a bair, ac fá ceann reachtáine, nuair atá deapmad deanta aige ar an t-reannmóir agus ar an rannmóir, agus nuair a carpar i gcomluadar é aipit, tá ré com d'ona ip bí ré ariam. Agus nuair a tárlócar seo do cúpla uair nó trí, agus a deapfar ré leir réim nac bfuil don cadair do beic as iap-pair an geall a comneal, éipeóca ré neam-fuimeamail, agus leonpa ré air i mbealac a barga.

Ac má tuigcar an teasars ip an rgeal don páirte nuair atá ré ós, agus rui dá bfaa ré blar an óil, ip rgeal eile é. Sin é an t-am leir an ngeall a tabairt do. Conaic mé le mo linn, i bpaice aipit, na páirte as tógail an gill, ar dui fáoi láim Earbuis doib, go mbeoir bliadain agus pice, agus ip fíor-cóir-dume acu a riad don trum pan n-ól aige nuair a d'pár ré ruar. Roime seo, ip minic a bíod na cuir-migheoirí i n-aghaid geall a tabairt dá gcúir páirte, mar gur ceapadair, dá dtigead timnear ar dume acu nac riad cead aige don deoir a ól agus go dti anoir réim ina lán aiteaca, ip cuma cé'n rópó timnir a tiocfar ar dume, ré an t-uirge beata an céad ruo a gcuirpear fíor air le n-a leigear. Ac do réir mar tá na doime as fágaíl eolair tá riad as éirge níor cuirgeanaige, agus ip ní-annam anoir a carpaide atair ná mácar leat a bead i n-aghaid geall a tabairt dá gclann, mar go dtuigean a bfuimóir go bfuil cead as dume timn, bíod geall air nó de, má meapann ré go ndéanfa uirge-beata maic-eap do, a ól.

Tá dume eile doime a carpar leat a deapfar, má bíonn tú as camt leo ar an gceirt seo, "nac ndéanfa glóme uirge-beata doap do dume ar bit ariam." Admuidmuid go mb'féidir nac ndéanfa glóme amam doap do dume. Ac tá na mílte dume ar fud an domain mhóir, agus ó blairpear riad de cor ar bit, tá riad com lag-mcinneac rin agus nac féidir leó ríad de go dtuice riad. Ní deapna an céad glóme don doap doib b'féidir, ac ip cinnce, dá mbeoir gan bliapad den céad glóme, nac mbeoir anoir ar meirge, gan meadair gan arann. Tá a fíor agam fear amam a bíod as ól faoi agus táir ar fear i bfa. Ar deirpead

buailead timn é, agus d'ubairt an doctúir leir go mbead é an t-ól ba cionntac leir, agus mur ríadad ré de go gcuirpead ré cor i bpoli leir. Sgannguis seo an fear boct com móir, go riad ré ar fear dá bliadain ina diao rin nac ndéanfa ré an taob a mbead ré. Ac don oirde amam bí ré ar cuirpead i rteac capad, agus bíodair as cup go bog ip go cuirad air, go mb'éigin do ar deirpead bpaon a ól i n-aghaid a tola. Ó fuair ré a blar at-uair tamic an dui timn ar air aipit aige ann, i ríodt ip náid féidir leir ríad ac as ól d'oirde ip de ló. Ráite ón am rin bí ré as tabairt an féir. Dá mbead ré gan an glóme a ól i rteac na capad—mar ceap capa a tabairt air—bead ré beo, bíodgamaíl, mhóir. Dume ar bit a deapfar ar dume den tróir rin don deoir a ól tá ré dá cup i mbealac a barga agus tá conn-tabairt móir go mbéid lám ina bair aige.

Tá doime eile ann a deapfar leat gur minic a fágaíl glóme uirge beata dume ón mbair. Nídmuid as cup ina aghaid rin cor ar bit. Níl luid ar bit gan a leigear réim, agus go dtigead ar an adbar céadna gur féidir le doctúir úraro a daint ar min go minic leir an gclann a flán ip féidir leir úraro a daint ar uirge beata. Ní hé rin an fá ar ceap úraro a deanam de in gac timnear agus trómar a tigeat ar an dume, mar ghníor go leor doime, go ríleá gur ioc-flánte acu é. Agus mar ruo é go gcomnigean ré cor-dume ón mbair, má deapcamuid irteac ar na mílte atá ré a cup cun báir ar fud an domain gac bliadain dá dtéideann tair, cé a deapfar nac mó a míleann ré ná a leapugéann ré.

Amrin féac an méir anoir agus timnir agus clampair agus mí-áda a tigeat dá bair. Deir uirgead maic linn go bfuil móir-fearar ar an deicneadair i dtighe na mbéct, ip na púirpáin agus i dtighe na ngealt, mar geall ar ól. Féac an méir páirte a feiceat tú as imteacé faoi fuaet agus faoi oipar ipna baite móra de bair atair nó mácar, nó, b'féidir go minic an beirte acu beic as ól.

Tá go leor glamaip as imteacé ar fud na tíre anoir as léigean oipit réim gurab air na héireannais iad, go leor acu gan eolair ar deangaid nó ríar a dtíre, i nac ndéanfa púir ceana ariam ac as ríodair i ndiaid na doime móir agus ná reomíni. Ní móir dumm beic ar ar n-aipéadair ar cúir acu seo. Is púirpá deanam amac cé tá dá-rípi, ac nuair a feicpeat tú dume as teacé a baile ar meirge, mar conaic mipe go mion minic le cúpla bliadain anuair, ip beas an áirio a deapfar tú ar a glóir ar rin amac. Tá go leor acu seo a deapfar gur oipit atá rearm na tíre ac ní tiubpaoid leat-uair pa treactmáin as poitum teangad a dtíre ac ip beas ruim atá acu leat-uair agus react leat-uair pa treactmáin a caiteam i rteac an óil.

Dume ar bit atá dá-rípi i gcúir na héireann, agus ar maic leir an rean-naipúin fae deatac seo a feicéat go buacac áir imears náipúin an domain mar bí rí fao ó, ní móir do meap a beic aige air réim ar dtúir. Má bíonn meap as dume air réim beir meap as gac dume eile air agus dá bair rin tuille ré meap agus onóir don tír. Ró-fada a bí ar náim de dá capad linn go mba "náipúin óitóir rin. Ná bíod ré le capad linn níor fúide, ac oibpigead gac dume agann eoir rean agus ós le n-a tír a cup ar aghaid céim eile ar capán na ríapraéta. Dume ar bit ar é a mian a cion réim a deanam cuige rin" rí mo comairle do—Seachain an t-OL.

seán ó ruadám.

peiríoe.

Seact ríadám díol bpaóam,
Seact mbpaóam díol póin,
Seact póin díol muc-mapa,
Seact muc mapa díol mil móir,
Seact mil móra díol an ceannpuaóam
érim,
Seact gceannpuaóam érim díol an domain móir.

Éamonn a búica.

Nuair a bíor 'mo garár as dui ar rgeal ip iomda lá tús an máigirip blar na rlaite dom mar geall ar gan mo deacta beic agam. Ní aic aipe tabairt do mo leabair caicinn an trácóna as éirteact le rean-fear bí pan gcomapannact agann arb ann do Éamonn a búica as mipean rgealta nó as canad ampan. Ní riad as Éamonn ac gabálar beas talman, agus ar an adbar rin, téidead ré as iapraieact corp-lá le ríge beata fágaíl do réim agus dá mupgim.

Bí ré lá as teacé irteac ó banc an éirg ar capad long leobta. Ceannuis an caip-tin cúir den iars. Cuirpead buicéad fíor leir na bpa a cup ruar ar bpa. Bí rean-máipméatac agus a lám rínte amac aige a riad, "mea," "mea," "mea," rin mar deapfa, caic anoir ceann eugam-ra. Tóruig Éamonn as comairpead, don, do, trí. Deap ruar ar an fear bí a cup an mí-áó (mar rí ré) anuair air. "Muire, mí-áó eile oip réim," arpa Éamonn. Tóruig air aipit as comairpead haon, do, trí, ceatair. Níor ríod an fear tuar ac go truaigmeiteac as riad, "mea, mea, mea." Deap Éamonn ruar aipit. "Muire mí-áó ríogalta oip réim, a péirte gan náipe," ar reipean. Leir an rgeal a gíoppá b'eigean do fear eile den fupinn éirge agus an t-iars a com-airpead. Níor tamic le Éamonn gan mí-áó cup ar an t-rean-máipméatac agus annrin téidead amí pan comairpead agus caic-pead tóraig aipit.

Bíod luic bíoblaí dui éap as clanna gail i n-am Éamonn ac ní tiubpaoid reipean cluar ar bit doib; ní leigpead an paicéir do léigheoir bíobla teacé fá fao na láime do; dá dtigead b'fearr do péirte don na péirte uactar as dui ar air. Fuair an minipéir min coirce le póinn mar deirce ar na doict. Bí gac dume, fágaíl dá cloic. "Bfuil máilín agao?" arpa Éamonn le n-a bean; "b'féidir go ngeab-fann cúir den min." "Níl," ar rípe. "agus dá mbead réim buo beas an cadair duit beic a d'uil léit. Ní beicéa mar rin dá dtuigéa cluar doap do na gail mar cuile dume eile." "Fabra mé ann 'o aile," arpa Éamonn. "Ní tús leobta mé ite." Imtígeann ré leir agus fearuis tamall amac ó na doime bí a fágaíl na min. Conaic an minipéir é. "a búicaig" ar reipean "bfuil mála agao?" "Níl," arpan búica. "Go cuige nac bfuil?" arpan minipéir. "Sí mé nac dtuigpá doad doim," arpa Éamonn. "Fad irteac annro," arpan minipéir. Tamic. "An bfuil tú abalta an mála reo iomcar?" arpan minipéir, le mála dá céad. "Deapfann iapraet air," arpa Éamonn. "Órduig an minipéir do beirte fear fíreartáil bí aige an ríac áirio ar Éamonn. Ar ndóig fear na ríil in gac dume le iongnad. "Fás mo bealac a bpaigán," arpa Éamonn agus an mála móir leir nó go dtús ar amair an minipéir é. Caic annrin é agus ar go bpaic leir go bfuair capall a tús abale é.

Bí fear muntpead do Éamonn a tiom-puis leir na gail a fágaíl báir. Cuair com tuis i néipinn agus b'féidir leir as amair air. "Tá an báir oip, a deapair," arpa Éamonn. "Tá," arpa deapair. "Deap-fad an ríapart eugao." "Ní tiubpaoid," arpan fear timn. "Deapad," arpa Éamonn. "Ní beir agam ac ríapart na n'páirte," arpa deapair. "Tabair d'anam do Dia" rí do muirpe arpa, Éamonn. "M'anam do Dia," arpa deapair. "Tabair d'anam do muirpe com maic," arpa Éamonn. Ní tiubpaoid anam do muirpe cor ar bit. Glacáid Éamonn fearg "D'anam don fear móir. Tabair d'anam do Dia" rí do muirpe. "M'anam do Dia," a deirpead an fear timn. Caic riad mar rin tamall. Ó go riad d'anam as an díabal," arpa Éamonn, as imteacé leir amac ar an teacé ar cumtác.

Donnca ó gailcobair

NÓRA NÍ CONCUBAIR BÂN.

I.

Is fearó eus mé spád
 Do éailín ós 'pan ngleann,
 Is bí síl agam i págail le pórad;
 Ac mo éreac agur mo érad!
 Ni dompa bí sí i n-dán
 Ac don té uan naé uis a spád go hós oi.
 Sé do cumann a bí gearr
 Is a éir opm in gac gárad;
 Nó go pinteap mé paol éilín an éonpa,
 Ac, a Nóra ní Concubair bán,
 'Sí do póg ba mian liom págail
 Ar marom agur gac aon tráchnóna.

II

Marac luét na mbreag
 Raéainn paol do déin
 Ar marom agur gac aon tráchnóna,
 Naé truaig mé ag sol 'do déir
 Agur san agam fíor do rgeit
 O teactairín gearr an eolair.
 Lirín i n-dáir an éag,
 Dompa beir 'oul 'do díaró,
 Is ní máirpe mé mo rgeit go deó duit
 Ac, a múirín bán mo éilín
 Beannaict leat agur céad
 Nuair naé féirín linn a céile a pórad.

III

Naé moé agur naé neóm
 A fitear mo fáil deóir
 Agur m'orna go mór-mór tráchnóna;
 Agur go bfuil fíor ag an paogail
 Agur ag an mbaile úo a mbím
 Go leanfaimn ríor mo éiríde dá bfead-
 amn
 Tá mo díolár éiríde com mór
 Is naé máirpe mé mí beó
 Is ní mór liom gac póg dá bfuilge tú,
 Ac ní beir mé mar is éirí
 Le cumm in do díaró, a ríor.
 Agur beannaict le h-aor ós an traoagail
 reo.

IV

Naé iomda oróce is lá
 Do bíor ar éad an énuic úo tait
 San fargóó agam ann ná dídean,
 Ac pámail mo spád
 Ni fáca mé i n-aon áit
 Le anpóg mór mo rgeit a mpreact:
 An bfuil ní ar bí le págail
 Is élaoróce boét 'ná an báp
 Agur go rgeapann pé go fánaé daime?
 Ac céad glóir do Rí na n-éirí
 Ni mar rin péim atáim
 Ac is gearr go mbí mo cleamnap déanta.
 O buacail ós i sConamara fuairéar an
 t-ampan reo.

Már fíor don treanóirde, 'ré míceál
 Mac Suibne a pinne an t-ampan, Nóra ní
 Concubair Bán. Bí péim agur Nóra i
 n-éirí le céile. Bí áirín Nóra le cleam-
 nap a déanam bí le fear eile, oróce. Cuir
 Nóra an rgeit eus míceál. Táim péim an
 oróce céadna. Nuair bí an cleamnap dá
 déanam rus pé ar láim ar Nóra agur
 dubairt pé an t-ampan. D'iméig Nóra
 leir an oróce rin agur pórad iad. 'Sa
 tulaig i n-aice le leirín fáca bí Nóra ma
 comairde.

GLASCÚ.

Tá eóir eile den ampan reo i n-Ampan
 Ceapballám.

—F. AN STUIC.

peis na saillime.

Tá fear saeóilge le beir i n-sailim pa
 rampad agur go leor aigis ag iméact
 imci do na daime is fearr aóéapap
 ampan saeóilge nó impreoap rgeit máit
 nó a dáimpreoap eirpéim dampa. Áit ar
 bí a bfuil feanóirde máit bu éapit do na
 daime ann iatac a éir ar a teact-irteac
 ag an bfuil le clú na háite a fearam.
 Du máit an pur coirví beaga a éir ar bun
 is na ceanntair saeóilge le iomairdeoirí
 a págail le teact ag an bfuil agur beagán
 aigis a éirinní le n-a scortar a ioc, má
 bíonn rin a teapail.

EACTRA TOIR.

(Airtíú ó fear-teangair na loelannac é
 reo ríor).

(ar leanamaint.)

Bí an meadon oróce ann. Bí an dia
 (bpeige) Toir agur a comluadar ma lán-
 uirpéac pa scoill. Ó am go n-am,
 breacnuigeap Toir ar an geneamairé Scp
 ina tuige 'na érom-éolad ar an talam
 agur 'euite fíann uadbarac ar. Pá beiréap
 fear Toir ruar, o'fartuig pé an t-oro, éos
 pé pan aer é agur buail pé le lán-neapit é
 ar éloigeann Scp ac ba ní-beag an máit do
 é Dúirig Scp, o'fartuig pé ar
 a leat-uilinn agur coirig pé ag méanpae
 agur ag earpaine go millteac.
 Sút-féacaint a eus pé éapit agur éonait
 Toir. "Muire," ar peiréan, "mo míle
 mallact ar an trean-éuann ro, meapós
 a éuit uair anuap opm agur a dúirig mé:
 ac céapó tá ag gabail duit-re, a Toir, naé
 mall pan oróce tá tú do dúirpéact?"

Smíro níor labair Toir ná a éuallact . . .
 Tamall beag joim éirge lae nuair bí fíor
 aige go raib Scp 'na coiréim ruam o'fartuig
 Toir airtí de léim, rus pé fíreim ar an
 oro agur buail pé é go nbeaca doirn-éul
 an uirp iteac i sCéoligeann Scp agur go
 raib pé lán-éimnte naé b'párad pé éonait
 plán i scorp an élaóaire. Ac is gearr
 sup éirig Scp, éumit pé a lám dá éadon
 agur leis pé opna: "Dá m'oc! Táim ní
 bfuair mé an oróce reo le ammiróce beaga
 na coille ag rúirdeap ar m'éadon; tá mé
 meapóirge acú." Anrim, leis pé ar go
 b'pae pé Toir an céad-uair: "Muire,
 ní féirín go bfuil cupa 'do dúirpéact go
 fóill, a Toir; tá pé i-n am dom péim éirge
 agur mo éuro éadairge a éir opm anoir
 mar is feara airtíreanac an bócar ata go
 baile na b'paeac."

Nuair bí pé gléapra, buail pé éucu anuap
 agur dubairt: "Bí mé ag éirpéact lib
 ag coap eadpaib péim agur a' pad go
 mb' áiróéil mór an fear a bí ionnam péim
 ac ná bígi ag cup ríor ar airtíde go ríge
 ríó go baile na b'paeac, is anrim a feic-
 fear ríó fíor móra millteaca. Agur ba
 máit liom comairle bur leara 'tabairt dób
 —ná bígi no-móróalac; is beag an meap a
 beap ag ní agur ag éirpéapái baile na
 b'paeac ar óganais gearreamla mar ríó-re."
 Leir rin, époc pé a mála ar a éruim.
 Baile pé ar a n-amap agur beirpéar naé
 i a mbeannaict a éir na déite 'na díaró.

Tamall gearr 'na díaró rin, o'iméig Toir
 agur an dia eile loci agur sCéoligeann ar
 airtí agur ríó níor leigeap go raib pé
 'na meadon lae. I lár gleanna glair
 doibinn éonaitéap cairleán áluinn agur
 is ar éirín paogail a bíorap i n-don ceann
 an cairleán a feiceál, bí pé com háro rin.
 Bí mion-dopar or comair na ngeatái agur
 glar damgean do-rgeailte air. O'fartuig
 Toir an glar ro a baint ac éinn pé díolám
 air, is cuma ce'n iarpáid a déanpáid pé. Le
 rgeit gearr a déanam de, pinne ríad
 beatac dób péim iteac ríor na páillí a
 bí éapit pá gearr ar an gearleán agur is
 gearr go rabapad iteig. Toirpéap ag
 déanam iongantair dá gac a b'paeapad
 sup fíoréapad halla mór airtíeamail a
 raib rgeat mór paeac ann is iad uilig 'na
 fíurde ar binní ar dá éadon an halla.
 Bí sí ar áiróan ann agur nuair a beannuig
 Toir do i mbuapra poirdeanaca, fíur-
 deanaca, páir ná fíreapra ní bfuair pé uair
 ac bí an ní a' deapac go mall air go ceann
 i b'pae agur uairpéanaca éadon meapad
 ar a beal. Pá beiréap labair pé: "Ní
 féirín sup ionann an buacailín bídeac
 reo agur Toir, an dia uile-éumactac a
 bfuil a clú 'na ceirpe áirí den doimán?"
 "M'anam sup ionann," o'fíreapra paeac
 eile. "Baile" arpa'n ní, "ní pé de gnár
 agam beir no-éuair ar feara ná ar na
 déití a éapag annro, beapamair deir
 éuair; bfuil eolap agur ar aon éleap
 ar bí? Is ámlaí tá an rgeit annro—

ní leigear iteac 'nár noáit dume ná
 dia pa mbí mup bfuil cleapa ná buair pá
 leir aige." Anrim, a labair loci, "Tá
 buair áirpó agam péim agur 'rbámpe mé
 dób i: mipe i mbannuibe naé ríge le haon
 paeac pa halla reo ite com luac liompa."
 "Bíor rin 'na marpáid," arpa'n ní. Glair
 pé ar feara dá luac leanamna a bí 'na fíurde
 ar binnpe agur o'fartuig pé do a dób ag
 comilint le loci. Tugap umap mór ite
 iteac agur é lionta le máirp-feoil, i caoir-
 feoil agur págáid ar an uilár é. Cuair
 loci ag ceann amáin i de, an paeac ar a
 airtí amac ag an sCéann eile, agur coirig
 an beir ag ite agur ag alp agur fíleac
 go rgeatpáirp iad péim agur is gearr
 sup capad ar a céile iad i lár an umair.
 Fear a raib ann pé léim le feiceál cé acú
 ba luaité agur ba léap annrin sup it loci
 éuite fíreim den feoil 'na leat péim den
 umair, ac mo léan! Bí leat an peola, na
 énam agur leat an umair ite ag an
 b'paeac, agur is leir a maoréap an buair.

Bí Toir an-diombuapac ac níor éail fear
 a' mirtig ariam é. Dubairt pé leir an ní
 go raib buacail ós 'na éuallact .i. Tialpí
 mac an feilméapái a fíreap dóbpa le
 h-aon feara ba máit leir an ní a éir in'
 airtí. O'fartuig an ní, cuair pé amac an
 dopar agur go deimín b'fupar do áit
 feileamnac a págail le háiró an pára
 ar an macaire mín péir a bí in aice an
 cairleán. Anrim, glair pé ar buacail
 ós dá muinntir péim, úgi, mar tugap air,
 agur cup pé é ag comilint le Tialpí. Bí
 dób ag úgi air, an céad iarpáid, ac má bí
 péim, o'fartuig an ní ag Tialpí agur
 dubairt: "Ní mór dom aóimail naé
 ríamais éuamín fíreim reo buacail com
 ríois-éapra leat péim; ac cup do ro-
 neap ann, máir mian leat an buair a
 págail." Dam an beir cop eile ar agur
 rus Tialpí an éraob leir an rapna nuair.
 "Mo goimín tú, a Tialpí," arpa Rí na
 b'paeac, "bur díolig éinneap opt mar
 coirpde ac ní mór díb an treap iarpáid
 a déanam." Rinneap, ac nuair o'fartuig le
 úgi pa sCéolint an treap uair bur
 é bapamail éad go mbad é úgi an buacail
 ab fearr.

(leanpáir do ro.)

A. BREACNAC.

an feilméara saeóilac.

I.

Treapad is ríomapad is cuirpéad an
 éopna
 Is bairpéad an ríomap go héapra;
 Déir an lonuob 'r an ríolac ag ríor-
 fíemín éoil dam,
 Ar marom 'r mé ag ríolac mo éaprae.

II.

A comairpna mo éiríde 'ríg,
 O'fartuig aníor liom agur seallaim-ro
 daob-re naé b'paeac é,
 Mup mbead an ríol-éir go mbeamur-ne
 élaoróce,
 San blairpéad an díó ná beirí.

III.

Cap páile mar téirdeap ríad, ní paeac le
 mo pé ann,
 Leanpáir mo éadéa 'r mo b'paeac;
 Déir olann mo éaprae dá caiteam mar
 éadac
 'S naé gearr beap mo léme san mácail?

IV.

Gac rgeaprae rígeac éun punann do rígead,
 Agur meiteal deap múnite do b'paeapad,
 O'fartuig liom-pa, go nbeanamair éun-
 cap,
 Mar is dume san amap den tréir mé.

Fuairéar an t-ampan reo tuar ó fear-
 fear acá ma comnuibe i Muig-lair.

míceál ó congáile.

Ó cloicbheartaigh 7 a comh.

36 SRÁID NA SIOPAÍ, 1 NGAILLIM.

An teac ir fearr le haíad eapraide
iarradinn, ríolta, 7 tiorfán tise do ceannad— MA TEARTUIGEANN —
AN FEOL IS FEARRuait 7 a páigil ar a luad, nó má teartuigeann
dagún, ríciní, muic-feoil nó bhrádaí ina fearúr
uait, téipis as

SEÁN O SALLCÓBARI,

FOIRSIONTA UÁIN ÉIRINN,

1 NGAILLIM.

Ar a cúro talman féin nó ina cúro ríoból a
beirtear, tóigtear 7 meirpúigtear é uile deiti-
deac, mar 7 caora 7 uan dá marbúigeann ré.

PROMPTAR MAC CONMARA

7 A COMLUCT.

Díoltóirí 7 Reacadóirí
Tae, Pionta 7 Beata.

1 NGAILLIM.

ní tís le zonne a ráo nac bfuil eapraio
— dútéapac go leor annreo.Már mian leat ROTAR
maic a ceannac, nó már
mian leat veip a cup
ar an sceann acá asat,
téipis go

S. MAC AN BÁIRO,

AN CEARNÓS,

1 NGAILLIM.

FEAC!

Bí cinnte 7 téipis irteac go
dfeice tú a bfuil de : : :

EADAC Le n-agaró an Seimpró

Le díol go han-tpaon as

TOMÁR MAC SUIBNE,

1 NGAILLIM.

Seo é an
[T.O.]
Comartha.T. DÍOLÚM 7 A CLANN MAC,
LUET DÍOLTA SEOD.S. Díolúim a cup an teac go ar
bun i 1750, 7 cuipéar ar éirí na
ngabon duve; mbaile áta Cliaí
i 1784 é. Luet véanta páinne an
Clavair. Sgéat an páinne le
págail i naice.

T. DÍOLÚM 7 A CLANN MAC, 1 SPÁID LIAM, 1 NGAILLIM.

TOMÁR Ó CAČÁIN, Lón-Ceannad,

SRÁID NA SIOPAÍ,

— 1 NGAILLIM. —

Díad, Tae, 7 Pion ar feadap.

TEAC NA H-OLLA

SRÁID NA SIOPAÍ,

1 NGAILLIM.

Cuiris le véantur na : Cultaí o 50/-
n-éireann 7 rábail aipead. 50 ocl 80/-Ceannuis éadac ar bit teartuigeap uait
as tís . . .

TOMÁIR UÍ CAČÁIL,

1 NGAILLIM,

Aic a bfuige tú luac do cúro aipeio.

AN HALLA I RÍGIS.

SPÁID SEATA LIAM 7 SPÁID DOIMNIC,
NA SAILLIME.

Sác leigear ar feadap 7 ar glome.

Sean ó faoláin, L.P.S.I., Poiticepe

AN SGÉAL DEIRID

A RSPÍOB

miceál ó máille

("Diarmuro Donn")

NAOI NGÁDAD AN GIOLLA DUID

le páigil ó

COMLUCT OIDEACÁIS NA
héireann,89 SPÁID TALBOT,
DAITE ÁTA CLIAÍ.

Leat éopóim (glan) a luac.

Dume ar bit a teartuigeann "An Stoc"
uait, nó ar maic leir fuaspad a cup ann,
rspíobad ré as an mbairteoirí .i.

AN T-ATÁIR Ó CEALLAIGH,

SPÁID DOIMNIC, A 23,

1 NGAILLIM.

Tíro an bportá - - 2/6 ra mbliadain.

" " " - - 1/3 ra leicbliadain.

Mairis le sac ádabí rspíobta a teirdear
ra bpaipéar cuipéar rseala as

TOMÁS Ó MÁILLE,

Coláirte na hloirgoile,

1 NGAILLIM:

AN STOC.

AIBREÁN, 1919.

PIAPAR MAC CANNA.

Ir ádabí átaí do faeúil an tpaogail reo
nac utámis don tpaogail ariam ir mó a
paib fip maice i n-éirinn: Ir ádabí bpaím
agur buadapta uóib supb iad an cúro ir
feapir acu rin acá a páigil báir le foir-
neap eactpánn. Den méio a fuair báir le
tíri bliadna anuap le spáid do éirinn ní
paib don feapir ba éaoime, fáilíro, pomeantta,
ná piapap Mac Canna a d'éas i bpaipóirín
glóceapir an pémaí lá de mápta.

An peactmaí lá d'éas de bealtame reo
caitead tugad ar piubal é mar ipé bí ma
tpeopuilde agur ma épaob éoranta do mun-
cip a ceanntaíir péin ar an-peact Sall.
Dume ar bit dá paib i n-aicne aip ceapfao
ré nac paib ré le páigil dume ba polláime,
plánteamla ná é, de feapir bpeas, lúe,
láirip, leigte, rgaolite. Ac bí ré cuip-
púgte ipcís i bpaipóirín le naoi mi agur
goill opoc-beata an ppaipóirín aip agur bí
ré lag dá bapir nuair a buail an opoc-
aicio é. Cúis bliadna d'éas ip píce a bí
ré d'aoir.

Ba feapir é a paib gnaoi na n-aoime aip in
sac don áit dár gab ré, go háipíro pan áit
ip feapir a paib aicne aip—ma tír péin. Cú-
sup feapir paibíir a bí ann caic ré a

paogail as iarrad maic a d'éanam ar
d'aoime bocta agur luac oibpe a ceanntaíir.
A luac-paotair go paib aise anoir ip na
plaitir!

Sé cuip an páipéar reo, AN STOC, ar
bun le n-a cúro aipeio péin agur le aipeio
a éuinnis ré le n-agaró, mar ba maic leir go
mbead páipéar faeúilge as faeúilgeoirí
Connacta le léigead agur nac mberoir i
otuilleamair na bpaipéar sallba, am-
éipórtamail a casar ar Sapaná. Ir minie
a tugad pé cuip ar Sallim ip ar áriam
mar ip i faeúilge Connacta ab feapir leir
labairt. Sim é an páe a bfuil an páipéar
reo pá "d'aoi-bpac bpaím" inoiu le
ómór don feapir a cuip ar bun é agur le
cumaíro móir ma díad. Dá mbu pa rean-
tpaogail a maipfead ré nó a seobfad ré
báir bead aipáim agur uanta dá n-éanam
i n-onóir d'ao mar bí do seamur Mac
Giolla Ué ná d'áipí Mac Giolla a bí i
SConnac Muig Eo bliadain na bpaicac
ná do páipáir Sallim ré d'aoí Ruad
Ó. Domnail a tpaio ar fon a tpaie agur
a paipir báir i bpaio i seim.

Ir móir an rseal do faeúilge a bap.
Caic ré a paogail go éipórtamail, d'epiceac,
tíri-spádamail, ma faeúilge maic ar sac uile
beata agur suirdeamuro go paib poillre
agur puaimneap piopraide na bpaicear as
a anam dá báip.

SGÉAL CONLAOIC.

Fao ó bí bean fairge ann—Sgátaí an
t-ann a bí uipí—d' mumead gnaompa
fairge do laoca an domáin. Ir ar oileán
Sgi i n-Albam a comnuidead si agur bí
maice i n-aic tpaioirí as uil tpeapna na
fairge idip an oileán agur an tíri. Bí
an tpaioirí com pleamam rin sup tugad
Opum Eargamne aip agur ní mumead
Sgátaí gnaompa faile ná fairge d'ao
feapir beo nac mbead i n-on piubail aip.
Ir iomda cupaí a seimnead aip rin a
éanam agur tpead a lán acu pa bpaipge
agur báití iad.

Tuit ré amac go n-veaca an Ríope Dub
ón Domáin Tpaio go ucl Sgátaí agur nuair
tpaioí ré láir an maice, fáit ré tpaiaí ann
agur dubairt: "An té a meapir sup
feapir an feapir é ná mipe véanad ré iapact
an tpaiaí (tapaiaí) reo a tpaipam anoir!"

Nuair táimis Cúculam a beic i anoir
cuair pé poime go n-oileán Sgi agur nuair
a táimis ré go Opum Eargamne bí an
tpaiaí fáitce ann. Tpaipam ré amac i,
cuip ré pnaíom ar a éopa op éionn Opum
Eargamne agur toll ré an maice leir an
tpaiaí ó iocap agur d'fás ré i fáitce
annip go tpaiead feapir ab feapir ná é
féin a tpaieadac amac i. (Sé Conlaoc,
mac do Cúculam, an t-aoi feapir a bí i
n-on an tpaiaí éaona a tpaipam amac.)

Anrip, cuair pé go ucl an bean fairge
agur bí pé as poillim uait. Nuair nac
utámis léití níor mó a munaí d' d'fá-
púis ré bí a tpaioí tpaipáir d'ao feapir
ariam ab feapir ná é féin. Dubairt si
leir: "Níor tug mé tpaipáir d'ao feapir
ariam ab feapir ná tpaiaí ac an Ríope Dub
pa Domáin Tpaio." "Dáile," appa Cúcul-
am léití, "ní beir beo ac é féin ná mipe."
"Beir tpaiaí maip agur eipean beo, ná gab
na comair." Fao ip bí Cúculam i tpeac
Sgáitce, tug a n-mgean sean agur spáid
d'ao agur mím, si an cleap feallitac (i. an
gat bols) d'ao. Nuair a bí Cúculam as
imteact, labair pé léití: "Már mac tá
tú a iompéir, reo páinne agur má líonann
a méap an páinne i n-aoir a bliadain agur
píce cuip, mo véir go n-éirinn é.

Siubail Cúculam leir go n-veaca pé un
an Domáin Tpaio. Capad leir an Ríope
Dub agur tpaioí píad as tpaio le n-a
n-aipm géapa agur le n-a pí-buillí. Bí
ucl as an Ríope Dub aip. Bí ucl as
Cúculam an gat bols a caiteam leir an
Ríope agur bí fáitcior aip poim munnip
an Domáin Tpaio mar ba cleap feallitac é.
"Dá mberedagam-pa i n-éirinn," appa
Cúculam, "d'féapam leat an cap."

m. brechtuac,
sradio arto, na sailime.

O'imtīs leir ašur tūs leir an fálre
Seabaire inr an troidéac. Nuair a táinig

Murcáid ar air bí sí caillte poime. Céan-
sail ré ruar fa mbac iad agus o'fás
annsin iad. O'iméig leir go nveada ré
com fáda leir an lums. Sáit ré amac a
foiteac agus cuaird cun saipise. Níor
rteop ré de feolaó go nveada ré cun a
domhan coir. Siubail ré amac agus ní
raib caiplean an Macam Mór i bpaó ón
scalaó. Cuaird go dtí an cuaille comraic;
spead ré an cuaille comraic go faobrac,
feaprac, náir pás ré siupriat i ocom nó
comin i bpoll; rean-éamh na corleat
a' bpietad agus an éamh úr as rniom le
méad ir an cpaitead a tús ré don cuaille
comraic.

"Sáb 'mac," arfa an Macam Mór le
feap óa cuir feapbóntai, "tá saipise éigin
amuis."

"Céad tá tú a iarrad?" arfa an feap
a cuaird amac.

"Tá mé as iarrad," arfa Murcáid,
"reacht scéad nóm, reacht scéad 'mo diad,
reacht scéad ar 'caon taob' diom nó an
Macam Mór le tpoio."

Táinig an feap irteac cuir an Macam
Mór agus o'muir do. Cuaird an Macam
Mór amac agus o'fáirs ré pé n agus
Murcáid ar a ceile le faobrac claitime
sur eait riad cuir oirde agus cuir lá san
rteopad. Ar an scuigead oirde, labair an
Siogairde Ró-Éuaé fan domhan tiar.

"Iarr for comraic go marom ar an
Macam Mór."

"Deapra mipe liom tú," ar reirlean,
"go marom agus béró tú com plán i
mbárac ir bí tú i n-am ar bit riam."

O'iar Murcáid for comraic ar an
Macam Mór.

"Síl mé," arfa an Macam Mór, "go
n-iarrad le dá lá é, tá mé cuirim ar mo
feapam le ocpa."

Leir an Siogairde anuap cleite dá rgiatán
agus tús ré leir Murcáid cun an domhan
tiar. Nuair a cuaird ré irteac 'na caiplean
cuir an Siogairde ríope ar mullaé a cinn i
rtan ioc-plánte agus bí com plán ir bí ré
riam. Nuair a fuid Murcáid ríope, épaic
an Siogairde lám leir.

"Céad fáilte ríomac mac mo deap-
bráca ar éirinn. Anoir," arfa an Siogairde
"ní tiocpad leat an Macam Mór a marbú
san mo congnaí-ra. Le n-éirge an lae i
i mbárac páspá mipe as an scuaille comraic
tú."

Níor fuid an Macam Mór ar eataoir go
fóill ac i n-a feapam ruar as ite.

"Nuair a pácair cun a' cuaille comraic
caitpí an Macam Mór an rgiatán agus an
pope uair agus rípe ré amac. Nuair a
béar ré dul amac an seata, reo uball duit
agus loirs an t-uball leir. Buailpe tú ra
mball deopáiné atá ar a taob' deir agus
deánra tú peaga de."

Ar marom lá ar na bárac, le n-éirge
an lae, o'fás an Siogairde Murcáid as an
scuaille comraic. Spead Murcáid an cuaille
comraic go feaprac. Nuair a cuata an
Macam Mór an topann eait ré uair an
rgiatán agus an pope; ruar ar an scéarídeam
agus cuaird amac. Nuair a bí ré as dul
amac an seata, loirs Murcáid an t-uball
leir, buail ré ar an mball deopáiné agus
finne ré peaga de. Siubail Murcáid ann-
sin go dtí an seata agus capad leir bean
an Macam Mór agus i as caimead.

"Mo dona ir mo doepa," arfa Murcáid,
"sur dona an ríubal a cuir an méio reo
tríoblóirde oim. Síl mé sur as an Macam
Mór bí an bean ba bpeagta ra domhan, ac ar
nóirg céir bit éaoi bpuil tú caitpe mé
deánam leat anoir."

"A Murcáid," ar rípe, "dá mbead
ríope asam-ra surb 'm é an t-adbair a
otáinis tú ní bead don cuna oim i n-oiaró
an Macam Mór."

Siubail an beirte irteac agus fuid ríope
as ite agus as ól agus nuair a bí ite
agus ólta acu, dubairt Murcáid: "Tá
ceap as an Macam Mór go bpuil reóirde go
leor aise."

"Tá," ar rípe.

"Bpuil reóirde Ríog Oileán an Uaignir
aise?"

"Tá," ar rípe.

"Tabair eugam iad," ar reirlean.

Táppam ré cuirge a mála agus buail ré
irteac iad. O'eiús ré ma feapam agus
épaic lám leirte.

"Deannact leat, a Sean-Dampiozan,"
ar reirlean.

"O! a Murcáid," ar rípe, "nac bpuil
tú as dul a' fanact asam-ra?"

"Níl," arfa Murcáid, "tá bean le
pásail ir meara liom ná tú."

O'iméig leir agus eait eir tamail,
capad leir maad bán a raib reacht seora
air. Tpois an maad as reacht eait air.
Buail ré rpeac ar an maad agus speamuis
a' eor don maad. Buail ré rpeac eite
air agus speamuis an eor eite do. Cuir
ré ríope a lám nó go rgaileat ré na cora
i speamuis an dá lám den maad
agus speamuis an maad den talam.

Táinig an Cpoéaire Táirneac a bí reacht
mbliadna i n-irpeann as ríolaim cleara
lúit agus saipise—Mac an Macam Mór.
Táinig cuir Murcáid.

"A Murcáid," ar reirlean, "dampinn
an cloiseann anoir díot ac béró tú annsin
go leágaró an feapam tú agus ní béró
dada ar an maad bán."

Ruá ré ar a mála agus épac ré leir é
agus bí fáilte mór as a málaí poime.

"A málaí," ar reirlean, "ir seapra a
o'fan an dapa feap asad."

"O aile, ir seapra," ar rípe, "ac ar n-oiús
dá bpanad péin ba mór an cuirdeacta dom
é. Cá bpuil ré marb?" ar rípe.

"Níl ré marb," ar reirlean, "ac tá ré
speamuisge do maad bán na reacht seor."

Tús ré léiti corm láirípe cuir an ríoc-
aire agus ceann las cuir péin agus bíorair
as ól sur cuir ré ar meirge é. Annsin
o'eiús ré 'na feapam ar an tplaic rpaorí-
eacta agus bog ré an bócair go otáinis ré
com fáda le Murcáid.

"A Murcáid," ar rípe, an té a rgaol-
pead anoir tú a' rgaipá eoríde leir?"

"Ní rgaipam, mipe," arfa Murcáid.

Buail ré buille den tplaic ar an maad
agus finne ré capraiz cloide de.

O'eiús Murcáid 'na feapam agus glac
ré buirdeac mór léiti. Ruá speim láime
agus ríubail cun caiplean léiti agus
cuaird irteac.

"Cá bpuil do mac anoir?" arfa Murcáid

"Tá ré ar meirge," ar rípe.

Cuaird Murcáid go bpaica ré é.

"Ir contabairteac an uime é reo asad-
ra agus asam-ra," arfa Murcáid.

Leir sin péin, táppam ré an claitídeam
agus bain ré an cloiseann de.

"O! a Murcáid," ar rípe, "cá cuirge
a nveapra tú sin?"

"Ní béró ré as cur tríoblóirde opaim
níor fuid," ar reirlean.

O'eiús Murcáid ma feapam agus tús
ré leir a mála air.

"Apa! a Murcáid," ar rípe, "an ní nac
bpuil tú a' fanact asam-ra?"

"Níl baogad oim," arfa Murcáid.

"B'féoir," ar reirlean, "sur rpaorídeact
a cuirpead oim ar saipise nó ar talam."

Táppam ré a claitídeam agus finne ré
dá leir dí. Siubail Murcáid amac agus
níor ríope go nveada ré go dtí an foiteac
ar air agus na reóirde leir. Sáit ré amac
a foiteac; cuaird ar bóir; épac ruar a
cuir reóirde móra buirdeacta, buirdeacta
com-fada, com-áirde, com-oipeacta le bap-
raib na seapam agus níor pás ré téao típe
san teannad, nó ríopaí púgne san péabad.
míolta móra as comneal ríopíre leir ar
bora agus ar cora na maróí páma. Níor
rtaó sur ríuip ré irteac i scuán a bain
o'ileán an Uaignir ar air. Táppam
Murcáid ruar a foiteac go otús ré ruar
i i n-áit náir baogad dí grian a ríolitead,
gaot a bogad nó gameam réirde a plúcad
go otús ré réirteí lae agus bliadna
uipé, dá mbad i n-oiar' nac mbead ré ann ac
don uair a' éluig amáin.

Níor rtaó Murcáid go nveada ré cun
an caiplean. Sgaol ré an bpaic agus eait
ré an ioc-plánte oim. O'eiús gac uime
acu ma feapam, com plán ir bíorair apiam.
Cuaird amac agus eait riad ríuagac an
ubail a bí reacht ríopíge ra talma.

Ruágar speim láime ar mbead; mác
le póga é; bair le deopa é; tíormuis leir
na bpaic m-m-ríoda agus ríóill é, sur
tíormuis agus ól agus a cur eait an ama
le ríopíre ir le ríopíre.

Cait Murcáid trí reachtmamí as deánam
ríopíre leir an adair agus na deapbráca.
Dubairt ré go raib ré i n-am aise dul abaitle
agus o'iméig ré péin agus a bean agus an
falpe seadair go nveadair com fáda
leir an ríopíre. Túsar a n-asaró ar
muir agus a scút le cumm agus níor ríope
go otáinis irteac i mbeann éadair—an áit
a otáinis an céao lae go héirinn. Siubail
Murcáid amac agus níor ríope go otáinis
as caiplean a adair.

Cuir an t-adair amac feap mór láirípe
as eaitídeam cluis mar cuirpead do mór-
uairle agus beag-uairle na típe. Táinig-
easair 'na ríuagac agus mar air an banair
reacht n-oiúde agus reacht lá. Tús eir na
banire táinig an ríagair i láirípe agus
ríopaí iad, agus mar riad go rona, ríarta
ar fead i bpaic.

* míceál mac eadmarcaiz.

TÍP NA N-ÓG.

ROINN NA BRÁISTÍ.

Tá luét an páirpíre reo fá réir duair-
eanna a tabairt do na páirpíre ríolite ir
feapra a ríuagac leirí seadilge ar
ceir ar bit a togrídear riad.

AN CÉAO DUAIS—luac corónac de
leabpa seadilge.

AN DARA DUAIS—luac leac-coró-
nac de leabpa seadilge.

Ní mór na leirpeada nó na hairpí a beir
irteig ríomh an 23ad lá o'áirpeán.

COINSEALLAÇA:

1. Caitpe coupon AN STOC a beir le
SAC AON airte nó leirí.

2. Caitpe deapbú a beir agaimn ón
múinteoir sur páirpe ríolite a ríuagac an
airte agus sur ríuagac an páirpe i san
cabaic.

3. Ní mór don múinteoir air an páirpe
agus an ríang a bpuil ré ra ríolite ann a cur
ríope.

4. Ir móirde an trum a cuirpear i
n-airte ar bit san ríuagac láime an múinteora
a beir uipé.

'SÍ BAIRBRE NÍ FLAITBEARTAIZ.

Sgail eanaé mbeadom, a buair an céao
duair an mí reo caitte. Ní raib go leor
iomaróirde le go ríuagac duair eite.

Ir ríuagac linn a ríuagac airpí atá as reacht
irteac. Táppam ar na múinteoirí ríolite
cabaic linn leir na páirpí a cur as ríuagac.
Raca ré i ríuagac oir péin agus do eait
na seadilge.

DUAISEANNA EITE.

Tíubamuis luac corónac de leabpa
seadilge gac mí mar duair don té a cuir-
feap eugam an éuapact ir feapra de
fean-rannra páirpí, rannra beaga, ríada,
comairpeanna nó ríealta seapra, speanna-
mara.

Bíor a leirteir sin ar lámh agaimn an
céao lá dá gac mí

Fuairpeamair eúpla cuapact an mí reo
ac níor b'féir duair don céann acu ac cuir
feamuis i scó na ríopaí ir feapra do réir-
a ceile agus tíubamuis duair nuair béar
ríuillte.

COUPON.

AN STOC,
AIBREÁN 1919.

